

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

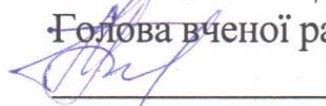
спеціальність G11 Машинобудування

спеціалізація G11.03 Технологічні машини та обладнання

галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво

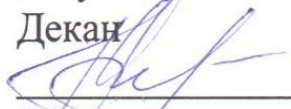
ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

Голова вченої ради

 Олександр БІЛОВОД
(протокол № 1 від 02 вересня 2025 р.)

Програма атестації
набуває чинності з 02 вересня 2025 р.

Декан

 Олександр БІЛОВОД
(розпорядження № 41
від 02 вересня 2025 р.)

Полтава, 2025

ПЕРЕДМОВА

Програма атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво.

ВНЕСЕНО кафедрою механічної та електричної інженерії Полтавського державного аграрного університету 01 вересня 2025 р. протокол № 1.

РОЗРОБНИКИ:

Попов Станіслав, кандидат технічних наук, доцент
Харченко Сергій, доктор технічних наук, професор
Харак Руслан, кандидат технічних наук, доцент

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності «Машинобудування» протокол №1 від 01 вересня 2025 р.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності

 Руслан ХАРАК

©ПДАУ, 2025

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2 Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
3 Оцінювання рівня якості підготовки	7
4 Порядок присвоєння кваліфікації	9
5 Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	9

Вступ

Програма атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва другого рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти України за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури, засоби і методи контролю результатів досягнення рівня якості підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою;
- процедуру та організацію захисту кваліфікаційної роботи;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти.

1 Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1 Атестація здобувачів вищої освіти – це процес встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) освітньо-професійної програми «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво).

1.2 Атестація здійснюється на підставі засвоєння здобувачем програмних результатів навчання та сформованості фахових компетентностей в межах освітньо-професійної програми для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із машинобудування за спеціалізацією (Технологічні машини та обладнання).

1.3 Принципами формування і реалізації засобів діагностики, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації

G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво є: актуальність, інформативність, дієвість, системність, предметність, комплексність, індивідуальність та диференційованість, інноваційність, єдність вимог, об'єктивність і відкритість.

1.4. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідно до вимог стандарту вищої освіти України за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування та до освітньо-професійної програми «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого (магістерського) рівня.

1.5 У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі інженерії, виробництва та будівництва, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук в умовах невизначеності та складності оточуючого середовища.

1.6 Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання), галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво здійснюється Екзаменаційною комісією зі спеціальності Машинобудування, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

2 Вимоги до кваліфікаційної роботи

2.1 Кваліфікаційна робота повинна забезпечувати оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва», здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво.

2.2 Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

2.3 Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання актуальної складної задачі чи проблеми галузевого машинобудування, що передбачає проведення досліджень або здійснення інновацій.

2.4 Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень у предметній області діяльності. Це є запорукою його мислення, творчої та професійної діяльності.

2.5. Здобувач вищої освіти другого рівня вищої освіти повинен продемонструвати вміння:

- розв’язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі сільськогосподарського виробництва;
- працювати з джерелами інформації (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету та Інтранету, даними звітності);
- викладати матеріал логічно та аргументовано;
- використовувати новітні дидактичні технології і методи;
- опановувати сучасні методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;
- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмету дослідження;
- робити висновки за результатами роботи.

2.6 Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета дослідження;
- реальні обґрунтовані пропозиції щодо розв’язання спеціалізованих завдань та проблем у галузі сільськогосподарського виробництва, актуальні для впровадження у практику;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

2.7 Тема кваліфікаційної відображає проблематику галузі сільськогосподарського виробництва і конструюватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що формують складові професійної компетентності магістра.

2.8 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення захисту кваліфікаційної роботи за рахунок:

- уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методик оброблення результатів та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультативної та психологічної підготовки здобувачів вищої освіти;
- використання критеріїв об’єктивного оцінювання.

2.9 Кваліфікаційна робота магістра повинна мати обсяг близько 55...60 сторінок у редакторі MS Word (гарнітура Times New Roman, 14 пт, міжрядковий 1,5 інтервал), а також графічну частину в обсязі 6...8 аркушів формату A1 (залежно від повноти матеріалу). Кількість використаних джерел посилання (література) – 40...50. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. Зміст кваліфікаційної роботи має бути детальним і містити: вступ, розділи, висновки, перелік джерел посилання, додатки (за наявності). Зміст та обсяг графічної (ілюстративної) частини роботи повинні бути достатніми для повного розкриття суті роботи. Невідповідність між пояснювальною запискою та графічною частиною неприпустима.

2.10 Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення». Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

2.11 Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення супровідних документів кваліфікаційної роботи та захисту в екзаменаційній комісії наведені у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи.

2.12 Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається проведенням нормоконтролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.13 При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

- здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну професійну діяльність.

Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується документом системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ПДАУ «Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів».

2.14 Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

3 Оцінювання рівня якості підготовки

3.1 Оцінювання рівня якості підготовки магістра за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації, з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2 Об'єктом оцінювання якості підготовки є набута система компетентностей магістра за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання), відтворена за результатами виконання та захисту кваліфікаційної роботи.

3.3 Результати оцінювання рівня якості підготовки магістра за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у галузі

інженерії, виробництва та будівництва для сфери сільськогосподарського виробництва;

– вміє розв'язувати складні та непередбачувані завдання і проблеми щодо предмету професійної діяльності, що вимагає самостійного збирання та інтерпретації інформації, вибору методів та засобів вирішення, застосування інноваційних підходів.

3.4 Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати: вміння логічно і аргументовано викладати матеріал, формулювати висновки; вміння працювати з літературними джерелами та виконувати якісні проектні рішення.

3.5 Рівень якості підготовки здобувача вищої освіти визначається за системами оцінювання: Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»); 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

3.6 Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є: чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми проекту в цілому; стилю викладення; відсутність орфографічних і синтаксичних помилок; правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів (при значних відхиленнях від встановлених вимог робота може бути взагалі недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

3.7 Кваліфікаційна робота з ознаками плагіату рішенням екзаменаційної комісії не допускається до розгляду. Їй виставляється незадовільна оцінка, а захист нової (на іншу тему) можливий не раніше ніж через рік. Плагіатом вважається: перефразування частин тексту інших авторів без посилання на джерело; оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення здобувача вищої освіти; копіювання письмових робіт інших здобувачів вищої освіти, викладачів, аспірантів, наукових співробітників; компіляції частин запозиченого тексту без введення їх у цитати.

3.8 Оцінюючи кваліфікаційну роботу, екзаменаційна комісія враховує зміст доповіді випускника, аргументованість його відповідей на запитання, якість, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, якість оформлення кваліфікаційної роботи, оцінку керівника і рецензента, рівень поточної успішності, а також рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти.

3.9 Оцінювання результатів виконання та захисту дипломного проекту відбувається за такими загальними критеріями:

- «відмінно» (90-100 балів; А – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання різних джерел інформації, використано сучасні методи дослідження та інженерні методи розрахунків, зроблено власні дослідження і всі необхідні розрахунки; наведено всі відповідні графічні матеріали; і на їх основі – сформульовано аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем досліджуваної ним теми, досконале володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень та висновків.

- «добре» (74-89 балів; C або B – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання використаних джерел інформації, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, проведено всі необхідні розрахунки, наведено всі відповідні графічні матеріали, сформульовані висновки та пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив розуміння проблем досліджуваної ним теми, достатнє володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на питання в роботі окремих положень та висновків.

- «задовільно» (60-73 бали; E або D – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі розкрито тему, прореферовано необхідні джерела інформації, проведені дослідження з порушенням методичних вимог до їх виконання, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але правильно відповів не на всі поставлені йому питання.

- «незадовільно» (1-59 бали; FX або F – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі не дотримано більшість вимог, визначених цими засобами діагностики; кваліфікаційна робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел, більша частина кваліфікаційної роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, не зміг відповісти на суттєві питання з теми дослідження.

3.10 Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків рецензента (відгуку за наявності).

4 Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного публічного захисту екзаменаційна комісія приймає рішення щодо присвоєння кваліфікації магістра з машинобудування (Технологічні машини та обладнання) за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) і про видачу випускнику диплома державного зразка.

5 Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва другого рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво» базується на:

– Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

– Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про

особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>;

– Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>;

– Освітньо-професійна програма Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва другого рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування (спеціалізації G11.03 Технологічні машини та обладнання) галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво.

– Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

– Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті.

– Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті.

– Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

– Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

– Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.

– Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті.

– Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

– Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи за освітньо-професійною програмою «Машини і засоби механізації сільськогосподарського виробництва» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 «Машинобудування» спеціалізації G11.03 «Технологічні машини та обладнання» галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво. Попов С. Полтава: ПДАУ, 2025. 32 с.